

Aan de Minister van Economische Zaken

**Directoraat-generaal
Bedrijfsleven & Innovatie**
Directie Innovatie en Kennis

Datum
18 april 2025

Kenmerk
DGBI-I&K / 98375634

RT 0000103670

Bijlage(n)

nota
TER BESLISSING

Resultaten evaluatieonderzoek TO2 2020-2023

Parafenroute

Mede namens Minister van LVVN

Aanleiding

Met de bijgevoegde brief informeert u de Tweede Kamer over de uitkomsten van de evaluatie van de Toegepaste Onderzoek Organisaties (TO2): TNO, WR, NLR, Deltares en MARIN. Iedere vier jaar worden de TO2-instituten geëvalueerd op de aspecten kwaliteit, impact, vitaliteit en de rijksbijdrage aan de TO2-instituten op doeltreffendheid en doelmatigheid. De huidige evaluatie gaat over de periode van 2020 tot en met 2023.

Geadviseerd besluit

- U kunt akkoord gaan met het versturen van de brief en de evaluatierapporten naar de Tweede Kamer. Aan de Minister van LVVN wordt ook een akkoord gevraagd vanwege haar verantwoordelijkheid voor WR.
- U kunt akkoord gaan met de toezegging dat u uiterlijk in het derde kwartaal van 2025 een kabinetsreactie zal sturen op de evaluatie, die gecombineerd wordt met een reactie op de strategische plannen 2026 t/m 2029 van de TO2-instellingen en de TO2-federatie die dan ook beschikbaar zijn.

Mocht u een nadere, mondelinge toelichting wenselijk vinden op (onderdelen van) de evaluatie, dan voorzien we hier graag in.

Ontvangen BBR

Kernpunten

- Er zijn in totaal zeven evaluatierapporten: vijf instellingsrapporten (één per TO2), een econometrisch rapport en een syntheserapport over de gehele TO2-portfolio, dat getiteld is: *'Toegepast onderzoek voor de toekomst - Voor maatschappelijke missies en versterking concurrentievermogen'*.
- Conclusies van de TO2-evaluatiecommissie:
 - De **kwaliteit** van het onderzoek door de TO2-instituten is **goed tot zeer goed**. Het onderzoek van de TO2-instituten behoort op onderdelen tot de wereldtop. De scores op kwaliteit zijn onveranderd ten opzichte van de vorige evaluatie vier jaar geleden.
 - De **impact** van de TO2-instituten is **goed tot zeer goed**. De TO2-instituten leveren een belangrijke bijdrage aan maatschappelijke missies, aan het onderbouwen van het overheidsbeleid en aan specifieke beleidsdoelstellingen van verschillende departementen. Het toegepast onderzoek levert een bijdrage aan de innovatiekracht en de concurrentiepositie van Nederland waarmee bedrijven gepositioneerd worden om bij te dragen aan het volbrengen van de grote maatschappelijke uitdagingen. De scores op impact zijn voor individuele TO2-instellingen soms iets veranderd ten opzichte van de vorige evaluatie, maar gemiddeld genomen hetzelfde.
 - De **vitaliteit** is **over het algemeen goed** en is voor een belangrijk deel het gevolg van de extra, voornamelijk tijdelijke publieke middelen die deels in de afgelopen jaren aan de TO2-instituten zijn toegekend. De mogelijke bezuinigingen en het ontbreken van structurele middelen voor onderzoeksfaciliteiten leggen echter een grote druk op de financiële positie van TO2-instituten in de toekomst. De scores op vitaliteit zijn voor de meeste TO2-instellingen iets lager dan bij de vorige evaluatie.
 - De **Rijksbijdrage** aan de TO2-instituten wordt **doeltreffend en doelmatig ingezet**. De TO2-instituten spelen op het gebied van innovatie een vooraanstaande rol en alle TO2-instituten worden door de stakeholders (op hun terrein) nationaal en internationaal als gezaghebbende en vooraanstaande instituten beschouwd. Ze vervullen een belangrijke, centrale rol in het Nederlandse kennisecosysteem waarbij zij over het algemeen op een goede wijze invulling geven aan hun hoofdtaken.

Toelichting

Toegepast Onderzoek Organisaties (TO2's)

- Als de spin in het web van de kennis- en innovatieketen zijn de Toegepast Onderzoek Organisaties (TNO, Wageningen Research, Nederlands Lucht- en Ruimtevaartcentrum/NLR, Marin en Deltares) in staat om verbindingen te leggen tussen departementen, bedrijven en universiteiten en functioneren ze als een kennis- en innovatieplatform.
- EZ is systeemverantwoordelijk voor het TO2-stelsel en behartigt de belangen van veel departementen die gebaat zijn bij 'state-of-the-art' onderzoeksorganisaties die voorbereid zijn op de toekomst. LVVN is verantwoordelijk voor het instituut WR.

- De hoofdtaken van de TO2-instellingen zijn:
 1. Het ontwikkelen, toepassen en verspreiden van kennis ten behoeve van het oplossen van maatschappelijke vragen en ondersteuning van overheidstaken en -beleid. Een deel van dit onderzoek valt onder wettelijk verplichte taken.
 2. Het ontwikkelen, toepassen en verspreiden van kennis voor het versterken van de innovatiekracht en concurrentiepositie van Nederland, in het bijzonder voor de topsectoren.
 3. Het beheren van strategische onderzoeksfaciliteiten, welke soms uniek zijn in Nederland en deels ook internationaal.
- Ook voeren de instituten contractonderzoek uit voor publieke partijen en het bedrijfsleven. Daarmee wordt de opgebouwde kennis direct toegepast in de praktijk.

Kenmerk
DGBI-I&K / 98375634

Opzet evaluatie 2020-2023

- De evaluatie van de TO2-instellingen bestaat uit:
 1. Instituutsevaluatie: Evaluatie van de instituten op kwaliteit, impact en vitaliteit.
 2. Aanvullende/ overkoepelende vragen voor de instituutsevaluatie. Hierbij is o.a. aandacht voor de balans tussen de kennisbasis en het thematische onderzoek, het belang van blijvende financiering voor de faciliteiten van toegepast onderzoek, en voor het gebruik (impact) van het onderzoek door o.a. het MKB.
 3. Evaluatie van de jaarlijkse Rijksbijdrage van circa € 600 mln aan de TO2-instellingen (doelmatigheid en doeltreffendheid).
- In de evaluatie is ook nagegaan hoe de aanbevelingen van de vorige evaluatie zijn opgevolgd en welk effect dat heeft gehad
- De evaluatie is uitgevoerd door de door u ingestelde evaluatiecommissie onder voorzitterschap van prof.dr. Stan Gielen. De evaluatiecommissie is ondersteund door de bureaus Dialogic, Technopolis en SEO Economisch Onderzoek.

Relatie evaluatie en strategische plannen

- De resultaten van de vierjaarlijkse evaluatie wordt door de TO2-instellingen en de TO2-federatie gebruikt als belangrijke input voor hun vierjaarlijkse strategische plannen, die voor de zomer worden ingediend.
- Afstemming over de kabinetsreactie op de resultaten en aanbevelingen van evaluatie en de strategische plannen zal plaatsvinden met de bij TO2-instellingen betrokken departementen.